

SECOND-CLASS CITIZEN IN ROMANIA

GABOR LANDMAN • voorzitter Stichting European Language Rights en vertaler Hongaars nd.nl/opinie BEELD AP / VADIM GHIRDA

TWEEDERANGSBURGER IN ROEMENIË

... Als lid van de Hongaarse minderheid of afkomstig uit een andere Europese lidstaat, ben je in Roemenië een tweederangsburger. Ruim vijf jaar na de toetreding tot de Europese Unie ziet het er in Roemenië in vrijwel alle opzichten slecht uit.

In 2007 is de Europese Unie uitgebreid met twee nieuwe lidstaten: Roemenië en Bulgarije. Ten tijde van de toetreding klonken er louter positieve geluiden over de toetreding. Deze zou wederzijdse politieke en economische voordelen brengen, zoals economische groei door open grenzen en een verregaande Europese politieke integratie. Zelf was ik in 2007 ook laaiend enthousiast dat Roemenië lid was geworden van de Europese Unie. Ik vertrouwde erop dat de toetreding de randvoor-

As a member of the Hungarian minority or from another European Member State, you are a second-class citizen in Romania. More than five years after joining the European Union, Romania is looking bad in almost all respects.

In 2007, the European Union was enlarged to include two new Member States: Romania and Bulgaria. At the time of accession, there were only positive comments about accession. It would bring mutual political and economic benefits, such as economic growth through open borders and far-reaching European political integration. In 2007, I was also very enthusiastic that Romania had become a member of the European Union. I trusted that accession would create the preconditions for transforming Romania into a European constitutional state like the Netherlands or Belgium is. Now, more than five years later, it is time to evaluate.

There is no proper public administration in Romania. For example, letters or complaints are simply not answered by authorities. There is no proper infrastructure; the roads are full of holes due to overdue maintenance. There is overt corruption. With an envelope full of money, the necessary permits are drawn up at a town hall afterwards. There is also a ridiculous bureaucracy. For example, companies still have to provide certain tax data on a floppy disk. There is no medical care as we know it in the Netherlands. Furthermore, European language rights are not respected.

Hungarian, for example, is an official language in Romania, but that right exists only on paper; in practice, you can't use it. The Romanian civil service is almost entirely monolingual even in multilingual Transylvania; an official who speaks an international language such as English, German or French is an exception. Open incitement against the autonomous Hungarian-speaking population in that area is still doing well in Romanian politics. The alive and kicking state chauvinism feeds through carefully directed smear campaigns prevailing feelings of fear among the Hungarian-speaking population, which was still openly discriminated against at the time of the Ceausescu dictatorship.

An example of such a smear campaign is the fifteen-year-old schoolgirl Sabrina, who during class refused to take off her hairband in the colors of the Romanian flag and openly declared to hate Hungarians. She became a national hero and starred in the Romanian press. These reflexes of the communist dictatorship, which are unknown to us, are unfortunately very much alive in Romania. Roma live in appalling conditions and are openly discriminated against. Romanian society is openly racist and xenophobic. The colonialism that the Netherlands renounced more than half a century ago is still alive in Romania. For example, the government gives Romanian passports as a gift to the Romanian speaking inhabitants of the multilingual Moldovan republic. This is on the basis of open aspirations for a greater Romanian empire to be formed. A salient detail is that the legitimate demands for self-determination rights of the Hungarian-speaking population are denied.

As a qualified Hungarian translator, I am financially disadvantaged by the fact that the Romanian authorities hardly comply with the applicable language laws, which make the use of Hungarian as a co-official language compulsory. Legally valid judgments of the Anti-Discrimination Council in Bucharest, where I have successfully litigated, are not being complied with. All other rights I have exist only on paper, not in practice. The most basic facilities are lacking, unless I take care of them myself. Moreover, legal certainty is lacking because of Romania's unique blend of corruption, bureaucracy, chauvinism and the unstable political climate.

On the other hand, a Romanian citizen in the Netherlands can enjoy the good infrastructure, the services of an honest judiciary and a helpful police and civil service. In

case of emergency, he is rescued by an ambulance within fifteen minutes. The political climate is stable and European civil rights can be used anywhere. No language threshold is raised for him, because he can go anywhere with a little English, and therefore does not have to put energy into learning one of the two official languages of the Netherlands, Dutch or Frisian. In addition, he can make use of social services that do not exist at all in his country (Romania or the Moldovan Republic)

There are more than 30,000 Romanians living in the Netherlands. Their number is growing. The number of Dutch people in Romania can almost be counted on one hand. Romanian crime is overrepresented in the Netherlands. How many Dutch people are now in Romanian prisons because of skimming, raids or violent robberies? How many Dutch self-employed people are currently working in Romania? The proportions are totally lost. Equality in the European Union? A deal is a deal? Apparently, this does apply to Romanians, who are allowed to use their rights in the Netherlands. The same European rights and benefits that a Romanian citizen can invoke in practice exist in Romania only on paper. That is why I am calling for a debate on the consequences of Romania's accession to the EU.

Drs. G. Landman Chairman Foundation European Language Rights ND 3 juli 2013

English : [https://www.language-rights.eu/EUROPEANS ARE SECOND RANG CITIZENS IN ROMANIA.pdf](https://www.language-rights.eu/EUROPEANS%20ARE%20SECOND%20RANG%20CITIZENS%20IN%20ROMANIA.pdf) Dutch : [https://language-rights.eu/EUROPEANEN ZIJN TWEEDERANGSBURGERS IN ROEMENIE.pdf](https://language-rights.eu/EUROPEANEN%20ZIJN%20TWEEDERANGSBURGERS%20IN%20ROEMENIE.pdf)
Hungarian : [https://language-rights.eu/igenertesek/ITK2013DECEMBER AZ EUROPAI POLGAROK MASODRENDUEK ROMANIABAN.pdf](https://language-rights.eu/igenertesek/ITK2013DECEMBER%20AZ%20EUROPAI%20POLGAROK%20MASODRENDUEK%20ROMANIABAN.pdf) Romanian : [https://language-rights.eu/Cetatenii europeni sunt cetateni de rangul doi in Romania Landman2013.pdf](https://language-rights.eu/Cetatenii%20europeni%20sunt%20cetateni%20de%20rangul%20doi%20in%20Romania%20Landman2013.pdf)

GABRIEL LANDMAN • voorzitter Stichting European Language Rights en vertaler Hongaars rd.milopini@eelo.nl / Ykxw@bwin

TWEEDERANGSBURGER IN ROEMENIË

...Als lid van de Hongaarse minderheid of etnisch uit een andere Europese lidstaat, ben je in Roemenië een Tweederangsburger. Ruim vijf jaar na de toetreding tot de Europese Unie zie je het er in Roemenië in vrijwel alle opzichten slecht uit.

In 2007 is de Europese Unie uitgebreid met twee nieuwe lidstaten: Roemenië en Bulgarije. Ten tijde van de toetreding klonken er louter positieve getuigenissen over de toetreding. Deze zou wederzijdse politieke en economische voordelen brengen, zoals economische groei door open grenzen en een verregaande Europese politieke integratie. Zelf was ik in 2007 ook laaiend enthousiast dat Roemenië lid was geworden van de Europese Unie. Ik vertrouwde erop dat de toetreding de randvoorwaarden zou scheppen voor het transformeren van Roemenië tot een Europese rechtsstaat zoals Nederland of België dat is. Nu, ruim vijf jaar na de datum, is het tijd de balans op te maken.

corruptie
Er is geen behoorlijk openbaar bestuur in Roemenië. Zo worden brieven of klachten door instanties gewoon niet beantwoord. Er is geen behoorlijke infrastructuur; de wegen zitten vol gaten vanwege achteloos onderhoud. Er is sprake van openlijke corruptie. Met een enveloppe wil geld worden er op een gemeentehuis aanschaf of de nodige vergunningen opgesteld. Er is ook een belachelijke bureaucratie. Zo moeten bedrijven bepaalde fiscale gegevens nog op een floppydisk aanleveren. Er is geen medische zorg zoals wij die in Nederland kennen. Verder worden Europese taalrechten niet nageleefd. Het Hongaars bijvoetsel is een officiële taal in Roemenië, maar dat recht bestaat alleen op papier; in de praktijk kan je het niet gebruiken. De Roemenise ambtenarij is zelfs in het meertalige Transylvanië bijna volledig eenzijdig; een ambtenaar die een internationale taal als Engels, Duits of Frans spreekt is een uitzondering. Openlijke opruijing tegen de autonome Hongaarse bevolking in dat gebied doet het nog steeds goed in de Roemenise politiek. Het springende staatschaarstmeisje wordt door middel

Een pandus die in Roemenië nog steeds bestaat: autoverkeer wordt verstoord met paard en wagen. Uit de grote stad zijn ze verbannen ter wille van de modernisering van het straatbeeld, maar op het platteland zie je ze nog volop rijden.

van zozevendig geregeerde lastercampagnes heersende gevoelens van angst bij het Hongaarse bevolkingsdeel, dat ten tijde van de Ceaușescu-dictatuur nog openlijk gediscrimineerd werd. Voorbeeld van zo'n lastercampagne is het vijftienjarige schoolmeisje Sabrina, dat tijdens de les haar haarland in de kleuren van de Roemenise vlag weggeweid af te doen en openlijk verklaarde Hongaren te haren. Ze werd daarmee een nationale held en schitterde in de Roemenise pers. Deze voor ons onbegrijpelijk reflex van de communistische dictatuur zijn helaas springlevend in Roemenië. Roma leven onder erbarmelijke omstandigheden en ze worden openlijk gediscrimineerd. De Roemenise maatschappij is openlijk racistisch en xenofob. Ook het kolonialisme dat Nederland al ruim een halve eeuw geleden heeft af-

geworpen, leeft nog steeds in Roemenië. Zo geeft de overheid Roemenise paarsepaareren cadeau aan de Roemenise inwoners van de moerassige Moldavische republiek. Dit op grond van openlijke aspiraties voor een te vormen groot-Roemenise rijk. Sulland detail is dat de legitieme eisen voor zelfbeschikkingrechten van de eigen Hongaarse bevolking worden ontkend.

benadeeld
Als gediplomeerd vertaler Hongaars wordt ik financieel benadeeld door het feit dat de Roemenise autoriteiten de geldende taalvoeten, die het gebruik van het Hongaars als co-officiële taal verplicht stellen, nauwelijks naleven. Rechtgedigde cordelen van de antidiscriminatiewet in Boekarest, waar ik met succes heb geprocedeerd, worden niet nageleefd. Alle andere rechten die ik heb, bestaan op papier, niet in de praktijk. De meest basale voorzieningen ontbreken,

terzijl ik daar zelf voor zorg. Rechtszekerheid ontbreekt bovendien vanwege de unieke Roemenise melange van corruptie, bureaucratie, chauvinisme en het instabiele politieke klimaat. **verhoudingen zoek**
Daartegenover kan een Roemenise staatsburger in Nederland genieten van de goede infrastructuur, van de diensten van een integrale magistratuur en van een halfjaarlijkse politie en ambtenarij. In geval van nood wordt hij binnen een kwartier door een ambulance gered. Het politieke klimaat is stabiel en Europese burgerrechten kan hij overal gebruiken. Er wordt hem geen taaldrempel opgeworpen, omdat hij overal met een beetje Engels terecht kan, en zodoende geen energie hoeft te steken in het leren van een van de twee officiële talen van Nederland, het Nederlands of het Fries. Bovendien kan hij gebruik maken van sociale voorzieningen die in zijn land (Roemenië of de

Moldavische Republiek) in het geheel niet bestaan. Er leven ruim 30.000 Roemenen in Nederland. Hun aantal is groeiend. Het aantal Nederlanders in Roemenië is haast op een hand te tellen. De Roemenise criminaliteit is in Nederland oververtegenwoordigd. Hoeveel Nederlanders zitten er nu in Roemenise gevangnissen vanwege skimming, strooptochten of gewelddadige overvalen? Hoeveel Nederlandse zijfers zijn er nu in Roemenië aan de slag? De verhoudingen zijn totaal zoek. **Gelijwaardigheid in de Europese Unie?**
Afspraak is afspraak? Blijkbaar geldt dit wel voor Roemenen, die gebruik mogen maken van hun rechten in Nederland. Diezelfde Europese rechten en voorzieningen waarop een Roemenise staatsburger hier in de praktijk beroep op kan doen, bestaan in Roemenië alleen op papier. Daarom pleit ik voor een debat over de gevolgen van de toetreding van Roemenië tot de EU. <